

اطلس گردشگری بیابان

Atlas of Desert Tourism

تالیف

مهندس حسین قاسمی

دکتر حمیدرضا ناصری

By

Hossein G. Olya

Hamidreza Naseri

سخن مولفین

بیابان بخش وسیعی از کره زمین و کشور عزیزمان را فرا گرفته است. از سوی دیگر با تسریع روند بیابان‌زایی، به طور مداوم بر وسعت بیابان‌ها افزوده می‌شود. از این رو شناخت و مطالعه‌ی بیابان‌ها، اهمیت ویژه‌ی برخوردار است. مسائلی که در مدیریت بیابان‌ها، برپردارنده‌ی منابع و فرصت‌های موجود در بیابان و کاهش اثرات مربوط به مخاطرات و تهدیدات آن می‌باشد که این بخش، جزو حقیقی و مطالعه دقیق و همه‌جانبه محققان حوزه مدیریت بیابان‌ها و گردشگری بیابان‌ها می‌باشد. بررسی جامع است به سعید گردشگری بیابان در مقیاس ملی و بین‌المللی ارائه می‌دهد. مولفین کتاب حاضر به در نظر گرفتن رویکردها و تجارب محققان داخلی و زمینه گردشگری بیابان در حیطه قاره‌ای آفریقا، آسیا، آمریکا و استرالیا، اطلاعاتی مفید و کاربردی به مسئولین، اساتید، دانشجویان رشته‌های گردشگری و مدیریت بیابان و همچنین فعالین بخش گردشگری بیابان ارائه می‌دهد. ساختار این کتاب به این صورت می‌باشد که از شش فصل تشکیل شده است. فصل اول به تبیین رابطه گردشگری و بیابان و رابطه بردبرد آن اشاره دارد. در فصل دوم تا پنجم بررسی بیابان‌های شاخص هر قاره، عوارض مهم بیابانی و جاذبه‌های گردشگری آن‌ها به صورت پراکنده شده است. فصل پایانی نیز به معرفی بیابان‌های ایران، مهم‌ترین جاذبه‌ها و ویژگی‌های گردشگری آن‌ها اختصاص دارد. امید است با نگارش این اثر، گامی کوچک در اعتلای آگاهی و آشنایی ایران عزیز برداشته شود.

Preface

Desert regions cover remarkable areas of the world and trend of desertification phenomena has been escalated in recent decades. Hence, cognition and epistemology of the desert in order to know how to mitigate threats and highlight the opportunities is critical for countries suffered from hesitation in management of desert areas. Development of desert tourism is one of practical approach for transformation of dominant perspective to desert from a source of threat to a natural grace and worthwhile opportunity. Atlas of desert tourism book provides a comprehensive knowledge about successful plans and activities in desert tourism in four continents, namely Africa, Asia, America, and Australia, which contributes to awareness of decision makers, academicians, researchers, students and activities in the desert and tourism management fields. This book consists of six chapters, including integration of desert and tourism, Atlas of desert tourism in Africa, Asia, America, Australia, and finally Iran. In each chapter, beside of investigation of top desert tourism attractions, main features and resources of each desert are demonstrated and depicted through 90 pictures. There is a hope that the present book plays an effective role in improving of acquaintance in the desert and tourism nexus.

فهرست مطالب

۱	سخن مولفین
۲	فهرست مطالب
۳	فهرست اشکال و جداول
۴	فصل اول: گردشگری بیابان
۵	مقدمه
۶	بیابان‌های جهان
۷	کلیات، مخاطرات و تهدیدات
۸	کلیات گردشگری بیابان
۹	حد گردشگری بیابان
۱۰	دوره برداری از بیابان
۱۱	اهمیت توجه به بیابان و نقش معیشت اقتصادی ساکنان بیابان
۱۲	ارسطو، گردشگری و بیابان
۱۳	فصل دوم: اطلس گردشگری بیابان های آفریقا
۱۴	بیابان صحارا
۱۵	مهمترین عوارض بیابانی صحارا
۱۶	گردشگری در بیابان صحارا
۱۷	واحه داخلا
۱۸	پارک ملی بیابان سفید
۱۹	سفاری بهاریه
۲۰	کویرنوردی و دوی مارتن
۲۱	بیابان کالاهاری
۲۲	فون و فلور بیابان کالاهاری
۲۳	مردم بیابان کالاهاری
۲۴	عوارض شاخص بیابان کالاهاری
۲۵	گردشگری در بیابان کالاهاری، بستوانا

ث..... اطلس گردشگری بیابان

گردشگری محیطی و نژادی..... ۳۳

فصل سوم: اطلس گردشگری بیابانهای آسیا..... ۳۵

بیابان قره قوم..... ۳۶

مردم بیابان قره قوم..... ۳۸

عوارض مهم بیابان قره قوم..... ۴۰

گردشگری بیابان در قره قوم..... ۴۴

روازه جهنم..... ۴۴

بیابان گبی..... ۴۶

عوارض مهم بیابان گویی..... ۴۹

گردشگری بیابان د گویی..... ۵۳

پارک ملی..... ۵۳

جورج آیس..... ۵۴

تپه های ماسه ای گویی..... ۵۵

صخره های فلامینگ رد..... ۵۶

تورهای شترسواری..... ۵۶

بیابان تاکلیماکان..... ۵۸

گردشگری در بیابان تاکلیماکان..... ۶۱

شن های متحرک..... ۶۱

کاروانسرای تاریخی قارا هوچا..... ۶۳

فصل چهارم: اطلس گردشگری بیابانهای آمریکا..... ۶۵

بیابان گریت بیسین..... ۶۶

پستی و بلندی های بیابان گریت بیسین..... ۶۸

مهمترین عوارض بیابان گریت بیسین..... ۶۹

مردم در بیابان گریت بیسین..... ۷۴

گردشگری در بیابان گریت بیسین ایالات متحده..... ۷۵

غارهای آهکی لمن..... ۷۶

۷۷	قله ویلر
۷۸	توده بریستلکونه
۸۰	بیابان مجاو
۸۱	بیابان سبز (سونوران)
۸۲	سوازش ساسی متحد
۸۶	گردشگری در بدن عجدو
۸۹	برگ می درخت جوت
۹۰	گردشگری در ساس
۹۲	بیرس
۹۳	بین ارکا
۹۳	دنیای بدون آب (اقا ساس)
۹۵	مردم در بیابان ایتا
۹۷	عوارض بیابانی آتکما
۱۰۱	گردشگری در بیابان آتکما
۱۰۳	کود های سمکی Cerro Herra de la Sal
۱۰۳	دره ماد
۱۰۴	قلعه قویطور
۱۰۵	توکوناو و دریاچه نمک اتکما
۱۰۵	چشمه آب گرم تانیو
۱۰۶	چشمه آب گرم یوریاتاما
۱۰۷	مرداب التیپلایک
۱۰۹	فصل پنجم: اطلس گردشگری بیابان های استرالیا
۱۰۹	بیابان های استرالیا
۱۱۰	فلور و فون بیابان های استرالیا
۱۱۱	بیابان های غرب استرالیا
۱۱۲	عوارض شاخص بیابانهای غربی استرالیا

بیابان های مرکزی استرالیا.....	۱۹۶
عوارض شاخص بیابان های مرکزی.....	۱۱:۸
مردم در بیابانهای استرالیا.....	۱۲۲
گردشگری در بیابان های استرالیا.....	۱۲۴
پارک ملی اولورو-کاتا تجوتا.....	۱۲۴
تپه اولورو.....	۱۲۴
کاتا تجوتا (الگاس).....	۱۲۵
دره بادها.....	۱۲۶
پارک ملی کالیاری.....	۱۲۷
رود مورون.....	۱۲۸
لوپ (پنجره یخ).....	۱۲۸
چشم انداز هاوکز هیل.....	۱۲۹
چشم انداز رس گرلاهام.....	۱۲۹
مراتع پیترمن.....	۱۳۰
غار لاسترز.....	۱۳۱
پارک ملی گلوکستر.....	۱۳۲
فصل ششم: اطلس گردشگری بیابان های بیابان های ایران.....	۱۳۳
بیابان ایران.....	۱۳۳
عوارض شاخص بیابان های ایران.....	۱۳۴
گردشگری در بیابان های ایران.....	۱۳۷
دشت لوت.....	۱۳۸
جاذبه های گردشگری و توریستی کویر لوت.....	۱۳۸
کمپ کویری شهداد.....	۱۳۸
رود کال شور.....	۱۳۹
تپه های ماسه ای.....	۱۴۰
کلوت ها.....	۱۴۱

۱۴۲..... نیکا

۱۴۳..... گندم بریان یا ریگ سوخته

۱۴۴..... کویر مرکزی (دشت کویر)

۱۴۵..... حنانه های تگر - تگری و توریسی که - ها گاه

۱۴۶..... گردشگری در تگر - تگری

۱۴۷..... گردشگری در تگر - تگری

۱۴۸..... گردشگری در تگر - تگری

۱۴۹..... گردشگری در تگر - تگری

۱۵۰..... گردشگری در تگر - تگری

۱۵۱..... گردشگری در تگر - تگری

۱۵۲..... گردشگری در تگر - تگری

۱۵۳..... گردشگری در تگر - تگری

۱۵۴..... گردشگری در تگر - تگری

۱۵۵..... گردشگری در تگر - تگری

۱۵۶..... گردشگری در تگر - تگری

۱۵۷..... گردشگری در تگر - تگری

۱۵۸..... گردشگری در تگر - تگری

۱۵۹..... گردشگری در تگر - تگری

۱۶۰..... گردشگری در تگر - تگری

۱۶۱..... گردشگری در تگر - تگری

۱۶۲..... گردشگری در تگر - تگری

۱۶۳..... منابع

فهرست اشکال و جداول

- شکل شماره ۱- بیابان های آفریقا..... ۹
- شکل شماره ۲- بیابان صحارا..... ۱۴
- شکل شماره ۳- واحه داخلا در بیابان صحارا در مصر..... ۱۶
- شکل شماره ۴- واحه اوباری در بیابان صحارا در لیبی..... ۱۳
- شکل شماره ۵- بیابان سیاه در مصر..... ۱۳
- شکل شماره ۶- پارک ملی بیابان سفید در بیابان صحارا..... ۱۸
- شکل شماره ۷- سافاری بهاریه در بیابان صحارا..... ۱۹
- شکل شماره ۸- مایات ماراتن در بیابان صحارا..... ۲۰
- شکل شماره ۹- بیابان کاهاری..... ۲۱
- شکل شماره ۱۰- منظرهای بیابان کالاهاری..... ۲۳
- شکل شماره ۱۱- نمای بیابان کالاهاری..... ۲۵
- شکل شماره ۱۲- بیابان کالاهاری..... ۲۶
- شکل شماره ۱۳- توره های طبیعت گردی بیابان کالاهاری..... ۳۳
- شکل شماره ۱۴- نمونه ای از صنایع دستی بیابان کالاهاری..... ۳۴
- نقشه شماره ۱۵- نمایی کلی از بیابان کالاهاری..... ۳۵
- شکل شماره ۱۶- مناظری از سبک زندگی بومیان قره قوم..... ۳۹
- شکل شماره ۱۷- بیابان قره قوم..... ۴۰
- شکل شماره ۱۸- نمایی از دهانه جهنم در بیابان قره قوم در ترکمنستان..... ۴۵
- شکل شماره ۱۹- گودال آب سبز در حوالی روستای داراوا در قره قوم..... ۴۵
- شکل شماره ۲۰- قرارگاه چوپانان مغول در گبی به صورت سنتی با تیمهای کروی..... ۴۸
- شکل شماره ۲۱- بیابان گبی..... ۴۹
- شکل شماره ۲۲- بیابان گوبی آخرین زیستگاه شتر دو کوهانه..... ۵۳
- شکل شماره ۲۳- صخره های یخی جورج آیس در بیابان گوبی..... ۵۴
- شکل شماره ۲۴- گوسفند نژاد آرگالی در بیابان گوبی..... ۵۵
- شکل شماره ۲۵- حرکت بر روی خط الراس تپه های ماسه ای بیابان گوبی در مغولستان..... ۵۵
- شکل شماره ۲۷- شترسواری در بیابان گوبی مغولستان..... ۵۷
- شکل شماره ۲۸- بیابان تاکلیماکان..... ۵۸
- شکل شماره ۲۹- کویرنوردی در بیابان تاکلیماکان در چین..... ۶۲
- شکل شماره ۳۰- جاده منتهی به بیابان تاکلیماکان..... ۶۳
- شکل شماره ۳۱- بنای تاریخی گاوپاچنگ در بیابان تاکلاماکان چین..... ۶۴
- شکل شماره ۳۳- بیابان های آمریکا..... ۶۵

- شکل شماره ۳۴- غربت بیسن..... ۶۹
- شکل شماره ۳۴- دره مرگ..... ۷۳
- شکل شماره ۳۵- مدیریت گردشگری بیسن در پارک ملی، غربت بیسن ایالات متحده..... ۷۶
- شکل شماره ۳۶- بازدید گردشگران از جاذبه طبیعی غار لمان در بیابان غربت بیسن..... ۷۷
- شکل شماره ۳۷- نمایی از دره مرگ در بیسن غربت بیسن..... ۷۸
- شکل شماره ۳۸- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۷۹
- شکل شماره ۳۹- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۸۰
- شکل شماره ۴۰- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۸۱
- شکل شماره ۴۱- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۸۲
- شکل شماره ۴۲- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۸۳
- شکل شماره ۴۳- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۸۴
- شکل شماره ۴۴- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۸۵
- شکل شماره ۴۵- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۸۶
- شکل شماره ۴۶- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۸۷
- شکل شماره ۴۷- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۸۸
- شکل شماره ۴۸- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۸۹
- شکل شماره ۴۹- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۹۰
- شکل شماره ۵۰- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۹۱
- شکل شماره ۵۱- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۹۲
- شکل شماره ۵۲- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۹۳
- شکل شماره ۵۳- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۹۴
- شکل شماره ۵۴- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۹۵
- شکل شماره ۵۵- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۹۶
- شکل شماره ۵۶- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۹۷
- شکل شماره ۵۷- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۹۸
- شکل شماره ۵۸- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۹۹
- شکل شماره ۶۰- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۰۰
- شکل شماره ۶۱- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۰۱
- شکل شماره ۶۲- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۰۲
- شکل شماره ۶۳- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۰۳
- شکل شماره ۶۴- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۰۴
- شکل شماره ۶۵- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۰۵
- شکل شماره ۶۶- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۰۶
- شکل شماره ۶۷- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۰۷
- شکل شماره ۶۸- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۰۸
- شکل شماره ۶۹- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۰۹
- شکل شماره ۷۰- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۱۰
- شکل شماره ۷۱- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۱۱
- شکل شماره ۷۲- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۱۲
- شکل شماره ۷۳- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۱۳
- شکل شماره ۷۴- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۱۴
- شکل شماره ۷۵- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۱۵
- شکل شماره ۷۶- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۱۶
- شکل شماره ۷۷- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۱۷
- شکل شماره ۷۸- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۱۸
- شکل شماره ۷۹- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۱۹
- شکل شماره ۸۰- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۲۰
- شکل شماره ۸۱- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۲۱
- شکل شماره ۸۲- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۲۲
- شکل شماره ۸۳- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۲۳
- شکل شماره ۸۴- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۲۴
- شکل شماره ۸۵- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۲۵
- شکل شماره ۸۶- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۲۶
- شکل شماره ۸۷- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۲۷
- شکل شماره ۸۸- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۲۸
- شکل شماره ۸۹- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۲۹
- شکل شماره ۹۰- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۳۰
- شکل شماره ۹۱- نمایی از بیسن غربت بیسن..... ۱۳۱

- شکل شماره ۶۳- غار لاسترز در استرالیا..... ۱۳۲
- شکل شماره ۶۴- درخت گلوکستر در پارک ملی گلوکستر در غرب استرالیا..... ۱۳۲
- شکل شماره ۶۵- بیابان های ایران..... ۱۳۴
- شکل شماره ۶۶- نمایی از نمکزار شهداد..... ۱۳۷
- شکل شماره ۶۷- کمپ شهداد..... ۱۳۹
- شکل شماره ۶۸- رود شور یا کال شور..... ۱۴۰
- شکل شماره ۶۹- تپه های ماسه ای..... ۱۴۱
- شکل شماره ۷۰- کلوت ها..... ۱۴۲
- شکل شماره ۷۱- نیکا در کویر شهداد..... ۱۴۳
- شکل شماره ۷۲- گندم بریان (ریگ سوخته)..... ۱۴۳
- شکل شماره ۷۳- روانای دیر گچین..... ۱۴۵
- شکل شماره ۷۴- قصه بهرام..... ۱۴۶
- شکل شماره ۷۵- روانای دیر عین الرشید..... ۱۴۷
- شکل شماره ۷۶- روانای دیر..... ۱۴۸
- شکل شماره ۷۷- نیزار مملو..... ۱۴۹
- شکل شماره ۷۸- تخت عروس..... ۱۵۰
- شکل شماره ۷۹- تخت بازو..... ۱۵۰
- شکل شماره ۸۰- تل خاکستری..... ۱۵۱
- شکل شماره ۸۱- چال سلکنون..... ۱۵۲
- شکل شماره ۸۲- دریاچه نمک سلکنون..... ۱۵۲
- شکل شماره ۸۳- دریاچه نمک خور..... ۱۵۳
- شکل شماره ۸۴- گله ریگ سرگردانی..... ۱۵۴
- شکل شماره ۸۵- ریگ گله..... ۱۵۵
- شکل شماره ۸۶- روستای گرمه..... ۱۵۵
- شکل شماره ۸۷- روستای بیاضه..... ۱۵۶
- شکل شماره ۸۸- نمایی از بافت قدیمی روستای بیاضیه..... ۱۵۷
- شکل شماره ۸۹- روستای ایرج در منطقه خور و بیابانک..... ۱۵۸
- شکل شماره ۹۰- مزرعه منک در جنوب روستای ایرج..... ۱۵۸